

Matematika 1 – 10.cvičenie

RNDr. Z. Gibová, PhD.

Pr. 7 – 75 / 26: Pomocou GEM riešte sústavu linear. rovníc

$$\begin{array}{rccccrc} x_1 & +6x_2 & +5x_3 & +5x_4 & = & 6 \\ 3x_1 & +4x_2 & +2x_3 & +x_4 & = & 2 \\ 5x_1 & +2x_2 & -x_3 & -3x_4 & = & -2 \\ 6x_1 & +8x_2 & +4x_3 & +2x_4 & = & 4 \end{array}$$

$$\left(\begin{array}{cccc|c} 1 & 6 & 5 & 5 & 6 \\ 3 & 4 & 2 & 1 & 2 \\ 5 & 2 & -1 & -3 & -2 \\ 6 & 8 & 4 & 2 & 4 \end{array} \right) \begin{array}{l} -3R_1 \\ -5R_1 \\ -6R_1 \end{array} \sim \left(\begin{array}{cccc|c} 1 & 6 & 5 & 5 & 6 \\ 0 & -14 & -13 & -14 & -16 \\ 0 & -28 & -26 & -28 & -32 \\ 0 & -28 & -26 & -28 & -32 \end{array} \right) \begin{array}{l} \\ -2R_2 \\ -2R_2 \end{array}$$

$h(A) = 2$
 $h(A') = 2$

$$\sim \left(\begin{array}{cccc|c} 1 & 6 & 5 & 5 & 6 \\ 0 & -14 & -13 & -14 & -16 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right) \quad h(A) = 2 < 4 \text{ (počet neznámych)} \Rightarrow$$

sústava má ∞ veľa riešení

$$x_1 + 6x_2 + 5x_3 + 5x_4 = 6$$

$$\begin{aligned} x_1 + 6x_2 + 5x_3 + 5x_4 &= 6 \\ -14x_2 - 13x_3 - 14x_4 &= -16 \end{aligned}$$

$$x_2 = t \quad x_3 = u$$

$$-14x_2 - 13x_3 - 14x_4 = -16$$

$$-14t - 13u - 14x_4 = -16$$

$$x_4 = \frac{-16}{-14} + \frac{14t}{-14} + \frac{13u}{-14} = \frac{8}{7} - t - \frac{13u}{14}$$

$$x_1 + 6t + 5u + 5\left(\frac{8}{7} - t - \frac{13u}{14}\right) = 6$$

$$x_1 + 6t + 5u + \frac{40}{7} - 5t - \frac{65u}{14} = 6$$

$$x_1 = \frac{2}{7} - t - \frac{5u}{14}$$

$$\left(\frac{2}{7} - t - \frac{5u}{14}, t, u, \frac{8}{7} - t - \frac{13u}{14}\right)^T, u, t \in R$$

Pr. 8: Pomocou GEM riešte sústavu linear. rovníc

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 + x_3 + x_4 &= 3 \\ 2x_1 + x_2 + 2x_3 + x_4 &= 5 \\ 2x_1 + 2x_2 + 2x_3 + 2x_4 &= 6 \\ -x_1 - x_2 - x_3 - x_4 &= -3 \end{aligned} \quad (2 - u, 1 - t, u, t)^T$$

$$\left(\begin{array}{cccc|c} 1 & 1 & 1 & 1 & 3 \\ 2 & 1 & 2 & 1 & 5 \\ 2 & 2 & 2 & 2 & 6 \\ -1 & -1 & -1 & -1 & -3 \end{array} \right) \begin{array}{l} -2R_1 \\ -2R_1 \\ +R_1 \end{array} \sim \left(\begin{array}{cccc|c} 1 & 1 & 1 & 1 & 3 \\ 0 & -1 & 0 & -1 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right) \quad \begin{array}{l} h(A) = 2 \\ h(A') = 2 \end{array}$$

$h(A) = 2 < 4$ (počet neznámych) $\Rightarrow$ sústava má ∞ veľa riešení

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 + x_3 + x_4 &= 3 \\ -x_2 - x_4 &= -1 \\ x_4 = t \quad x_2 &= 1 - t \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 + x_3 + x_4 &= 3 \\ x_1 + 1 - t + x_3 + t &= 3 \\ x_3 &= u \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x_1 + 1 - t + u + t &= 3 \\ x_1 &= 2 - u \end{aligned}$$

$$(2 - u, 1 - t, u, t)^T \quad u, t \in R$$

Determinant matice

determinant matice A – číslo, ktoré priradíme štvorcovej matici A typu n ,
označenie: **det A** , resp. **$|A|$**

$$A = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & & & \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{pmatrix}$$

$$|A| = \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & & & \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{vmatrix}$$

Subdeterminant (minor) D_{ij} vzhľadom na prvok a_{ij} matice A je determinant matice, ktorá vznikne vynechaním i -tého riadku a j -tého stĺpca matice A

subdeterminanty

$$\begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{vmatrix} = (-1)^{1+2} \cdot a_{12} \cdot \begin{vmatrix} a_{21} & a_{23} \\ a_{31} & a_{33} \end{vmatrix} + (-1)^{2+2} \cdot a_{22} \cdot \begin{vmatrix} a_{11} & a_{13} \\ a_{31} & a_{33} \end{vmatrix} + (-1)^{3+2} \cdot a_{32} \cdot \begin{vmatrix} a_{11} & a_{13} \\ a_{21} & a_{23} \end{vmatrix}$$

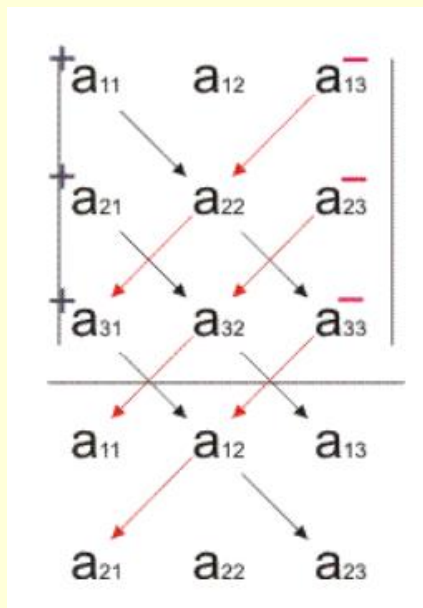
Výpočet determinantu matice

determinant 2. stupňa

$$\begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = \underline{a_{11} a_{22}} - \underline{a_{12} a_{21}}$$

súčin prvkov **na hlavnej diagonále** mínus súčin prvkov **na vedľajšej diagonále**

determinant 3. stupňa - Sarrusovo pravidlo - pod tretí riadok v matici podpíšeme prvý a druhý riadok a násobíme po uhlopriečkach

$$= \underline{a_{11}a_{22}a_{33}} + \underline{a_{21}a_{32}a_{13}} + \underline{a_{31}a_{12}a_{23}} - \left(\underline{a_{13}a_{22}a_{31}} + \underline{a_{23}a_{32}a_{11}} + \underline{a_{33}a_{12}a_{21}} \right)$$

determinant n - tého stupňa, $n \geq 4$ – počíta sa pomocou rozvoja determinantu podľa riadka alebo stĺpca

$$|\mathbf{A}| = a_{i1}A_{i1} + a_{i2}A_{i2} + \dots + a_{in}A_{in}$$

rozvoj podľa riadku

$$|\mathbf{A}| = a_{1j}A_{1j} + a_{2j}A_{2j} + \dots + a_{nj}A_{nj}$$

rozvoj podľa stĺpca

$A_{ij} = (-1)^{i+j} D_{ij}$ je **algebraický doplnok**

D_{ij} je **subdeterminant prvku a_{ij}** matice A
(vznikne zakrytím i - tého riadku a j - tého stĺpca matice A)

$$\begin{vmatrix} 1 & 2 & 0 & 3 & 5 \\ -1 & 0 & 3 & 2 & 1 \\ 2 & 4 & 0 & 3 & 3 \\ -3 & 1 & 1 & 2 & 1 \\ 0 & 3 & 0 & 2 & 3 \end{vmatrix}$$

$$D_{32} = \begin{vmatrix} 1 & 0 & 3 & 5 \\ -1 & 3 & 2 & 1 \\ -3 & 1 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 2 & 3 \end{vmatrix}$$

$$A_{32} = (-1)^{3+2} \begin{vmatrix} 1 & 0 & 3 & 5 \\ -1 & 3 & 2 & 1 \\ -3 & 1 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 2 & 3 \end{vmatrix}$$

$$a_{32} = 4$$

$$* a_{32} \cdot A_{32} = a_{32} \cdot (-1)^{3+2} \cdot D_{32}$$

Postup pri výpočte determinantu n - tého stupňa, $n \geq 4$:

1. Štvorcovú maticu A nahradíme determinantom $|A|$.
2. Determinant upravíme pomocou ekvivalentných úprav tak, aby sme vytvorili ľubovoľný riadok (stĺpec) obsahujúci čo najviac núl.
3. Vytvorený riadok, resp. stĺpec použijeme k **rozvoju determinantu**.

Úpravy v determinante:

- Ak B je matica, ktorá vznikne z matice A vzájomnou výmenou dvoch riadkov, tak $|B| = -|A|$.
- Ak B je matica, ktorá vznikne z matice A vynásobením niektorého riadku matice A nenulovým číslom r , tak $|B| = r|A|$.
- Ak B je matica, ktorá vznikne z matice A pripočítaním reálneho násobku niektorého riadku matice A k inému jej riadku, tak $|B| = |A| \rightarrow$ **ekvivalentná úprava**

Pr. 1 – 63 / 6: Vypočítajte determinant matice

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 2 & 7 & 3 \\ 3 & 1 & -5 \end{pmatrix}$$

1. maticu nahradíme determinantom

$$|A| = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 2 & 7 & 3 \\ 3 & 1 & -5 \end{vmatrix}$$

2. pri úprave determinantu použijeme Sarrusovo pravidlo - pod tretí riadok v determinante podpíšeme prvý a druhý riadok a násobíme po uhlopriečkach (najprv zľava doprava, potom sprava doľava)

$$|A| = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 2 & 7 & 3 \\ 3 & 1 & -5 \\ 1 & 2 & 4 \\ 2 & 7 & 3 \end{vmatrix} = (1 \cdot 7 \cdot -5) + (2 \cdot 1 \cdot 4) + (3 \cdot 2 \cdot 3) - (3 \cdot 7 \cdot 4) - (1 \cdot 1 \cdot 3) - (2 \cdot 2 \cdot -5)$$

$$|A| = (-35) + (8) + (18) - (84) - (3) - (-20) = -9 + (-67) = -76$$

Pr. 2 – 63 / 5: Vypočítajte determinant matice

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & -5 \end{pmatrix}$$

$$|\mathbf{A}| = -8$$

$$\begin{aligned} |A| &= \begin{vmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & -5 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & 1 & 2 \\ 2 & 3 & 1 \\ 3 & 4 & -5 \end{vmatrix} = (-15) + (16) + (3) - (18) - (4) - (-10) \\ &= 4 + (-12) = -8 \end{aligned}$$

Pr. 3 – 65 / 21: Vypočítajte determinant matice

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 & 4 \\ 1 & 2 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & 3 & 3 \end{pmatrix}$$

1. Štvorcovú maticu A nahradíme determinantom $|A|$.

$$|A| = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 & 4 \\ 1 & 2 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & 3 & 3 \end{vmatrix}$$

2. Determinant upravíme pomocou ekvivalentných úprav tak, aby sme vytvorili ľubovoľný riadok (stĺpec) obsahujúci čo najviac núl.

$$|A| = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 & 4 \\ 1 & 2 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & 2 & 2 \\ 2 & 1 & 3 & 3 \end{vmatrix} \xrightarrow{-R_1} \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 & 4 \\ 1 & 2 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & 2 & 2 \\ 0 & 0 & 3 & -1 \end{vmatrix} = a_{11}A_{11} + a_{21}A_{21} = a_{11}(-1)^{1+1}D_{11} + a_{21}(-1)^{2+1}D_{21}$$

3. Vytvorený riadok, resp. stĺpec použijeme k **rozvoju determinantu.**

$$\begin{aligned} &= 2(-1)^2 \begin{vmatrix} 3 & 2 & 2 \\ 0 & 3 & -1 \\ 2 & 1 & 4 \end{vmatrix} + 1(-1)^3 \begin{vmatrix} 1 & 0 & 4 \\ 3 & 2 & 2 \\ 0 & 3 & -1 \end{vmatrix} = 2 \cdot [(-4) + (36) + (0) - (0 + 12 + (-3))] + \\ &\quad -1[(-2) + 36 + 0] - (0 + 6 + 0) \\ &= 2 \cdot (32 - 9) - 1 \cdot (34 - 6) = 46 - 28 = 18 \end{aligned}$$

Pr. 4 – 64 / 19: Vypočítajte determinant matice

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 3 \\ 2 & 1 & 1 & 1 \\ 3 & 6 & 5 & 4 \\ 3 & 3 & 2 & 2 \end{pmatrix}$$

$$|A| = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 & 3 \\ 2 & 1 & 1 & 1 \\ 3 & 6 & 5 & 4 \\ 3 & 3 & 2 & 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1 & 2 & 0 & 3 \\ 2 & 1 & 0 & 1 \\ 3 & 6 & 1 & 4 \\ 3 & 3 & 0 & 2 \end{vmatrix} = a_{33}A_{33} = a_{33}(-1)^{3+3}D_{33} = 1(-1)^6 \begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 1 & 1 \\ 3 & 3 & 2 \end{vmatrix} =$$

$-S_4$

$$\begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 1 & 1 \\ 3 & 3 & 2 \end{vmatrix}$$

1. $[(2) + (18) + (6) - (9 + 3 + 8)] = 6$

Pr. 5 – 64 / 17: Vypočítajte determinant matice

$$A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 3 & 4 \\ 1 & 0 & 5 & 4 \\ 1 & 1 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 5 & 4 \end{pmatrix}$$

$$|A| = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 3 & 4 \\ 1 & 0 & 5 & 4 \\ 1 & 1 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 5 & 4 \end{vmatrix} \begin{matrix} -R_1 \\ -2R_1 \end{matrix} = \begin{vmatrix} 2 & 1 & 3 & 4 \\ 1 & 0 & 5 & 4 \\ -1 & 0 & -1 & -3 \\ -2 & 0 & -1 & -4 \end{vmatrix} = a_{12}A_{12} = 1(-1)^{1+2}D_{12} = -1 \begin{vmatrix} 1 & 5 & 4 \\ -1 & -1 & -3 \\ -2 & -1 & -4 \\ 1 & 5 & 4 \\ -1 & -1 & -3 \end{vmatrix}$$

$$= -1 \cdot [(1 \cdot -1 \cdot -4) + (-1 \cdot -1 \cdot 4) + (-2 \cdot 5 \cdot -3) - ((-2 \cdot -1 \cdot 4) + (1 \cdot -1 \cdot 3) + (-1 \cdot 5 \cdot -4))] =$$

$$= -[(4) + (4) + (30) - ((8) + (3) + (20))] = -(38 - 31) = -7$$

Pr. 6 : Vypočítajte determinant matice

$$\mathbf{B} = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 & 2 \\ 1 & 1 & 2 & 1 \\ -1 & 2 & 1 & 4 \\ 2 & 2 & 1 & 1 \end{pmatrix}$$

$$|B| = \begin{vmatrix} 1 & 1 & -1 & 2 \\ 1 & 1 & 2 & 1 \\ -1 & 2 & 1 & 4 \\ 2 & 2 & 1 & 1 \end{vmatrix} \stackrel{-S_2}{=} \begin{vmatrix} 0 & 1 & -1 & 2 \\ 0 & 1 & 2 & 1 \\ -3 & 2 & 1 & 4 \\ 0 & 2 & 1 & 1 \end{vmatrix} = a_{31}A_{31} = -3(-1)^4 \begin{vmatrix} 1 & -1 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \\ 2 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{vmatrix}$$

$$= -3 \cdot [(2 + 2 + (-2)) - (8 + 1 + (-1))] =$$

$$= -3[2 - (8)] = 18$$

Dú: Str. 64 – 65 / 12-16, 18, 20, 22

6. Malá písomka

Skupina A : 1. Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$\begin{aligned}x_1 - x_2 - 5x_3 &= -3 \\2x_1 + 3x_2 + x_3 &= 4 \\2x_2 + x_3 &= 4\end{aligned}$$

2. Vypočítajte deriváciu bez ďalších úprav

$$f(x) = \frac{3^x}{\operatorname{tg} x} + \ln(2x) - \sqrt{x} \cdot (x^4 + e^x)$$

7. Malá písomka

Skupina C: (online): Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$\begin{aligned}2x_1 + x_2 + 3x_3 + x_4 &= 1 \\-x_1 + x_2 - 3x_3 + x_4 &= 4 \\2x_1 + 4x_2 + 6x_3 + 2x_4 &= 2 \\x_1 - x_2 + 3x_3 - x_4 &= 0\end{aligned}$$

Určte A.B, $A = \begin{pmatrix} -2 & 1 & 0 \\ 4 & 1 & -3 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 4 & 3 \\ -5 & 1 \\ 3 & 0 \end{pmatrix}$

6. Malá písomka

Skupina B : 1. Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$2x_1 - x_2 + x_3 = 0$$

$$x_1 + 3x_2 - 3x_3 = 7$$

$$-2x_1 - 6x_2 + 6x_3 = -14$$

2. Vypočítajte deriváciu bez ďalších úprav

$$f(x) = \frac{\sin x}{x^4} + \operatorname{arccotg}(5x) - x^{-2} \cdot \log_3 x$$

6. Malá písomka - riešenie

Skupina A : 1. Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$\begin{aligned}x_1 - x_2 - 5x_3 &= -3 \\2x_1 + 3x_2 + x_3 &= 4 \\2x_2 + x_3 &= 4\end{aligned}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & -1 & -5 & | & -3 \\ 2 & 3 & 1 & | & 4 \\ 0 & 2 & 1 & | & 4 \end{pmatrix} \begin{matrix} 0,1 \\ -2R_1 \\ \end{matrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & -1 & -5 & | & -3 \\ 0 & 5 & 11 & | & 10 \\ 0 & 2 & 1 & | & 4 \end{pmatrix} \begin{matrix} 0,1 \\ \cdot (-2) \\ \cdot 5 \end{matrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & -1 & -5 & | & -3 \\ 0 & -10 & -22 & | & -20 \\ 0 & 10 & 5 & | & 20 \end{pmatrix} \begin{matrix} 0,1 \\ \\ +R_2 \end{matrix}$$

$$\sim \begin{pmatrix} 1 & -1 & -5 & | & -3 \\ 0 & -10 & -22 & | & -20 \\ 0 & 0 & -17 & | & 0 \end{pmatrix} \begin{matrix} 0,1 \\ \\ \end{matrix} \quad \begin{matrix} h(A) = 3 = h(A') = 3 & \text{SLR má riešenie} & 0,1 \\ h(A) = 3 = \text{počet neznámych} & \Rightarrow \text{sústava má jedno riešenie} \end{matrix}$$

$$\begin{aligned}x_1 - x_2 - 5x_3 &= -3 & 0,1 & & 0,1 \\ -10x_2 - 22x_3 &= 20 & & -10x_2 - 22 \cdot 0 = 20 & x_1 - x_2 - 5x_3 = -3 \\ -17x_3 &= 0 & & -10x_2 = -20 & x_1 - (2) - 0 = -3 \\ x_3 &= 0 & 0,1 & x_2 = 2 & x_1 = -1\end{aligned}$$

$$(-1, 2, 0)^T \quad 0,1$$

Skupina A :

2. Vypočítajte deriváciu bez ďalších úprav

$$f(x) = \frac{3^x}{\operatorname{tg} x} + \ln(2x) - \sqrt{x} \cdot (x^4 + e^x)$$

$$f'(x) = \frac{\overset{0,1}{3^x \ln 3} \cdot \operatorname{tg} x - \overset{0,1}{3^x} \frac{1}{\cos^2 x}}{\underset{0,2}{(\operatorname{tg} x)^2}} + \frac{\overset{0,2}{1}}{2x} \cdot 2 - \left[\overset{0,1}{\frac{1}{2}} x^{\overset{0,1}{-1}} \cdot (x^4 + e^x) + \overset{0,2}{\sqrt{x}} \cdot (4x^3 + e^x) \right] \underset{0,1}{}$$

6. Malá písomka - riešenie

Skupina B : 1. Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$\begin{aligned}2x_1 - x_2 + x_3 &= 0 \\x_1 + 3x_2 - 3x_3 &= 7 \\-2x_1 - 6x_2 + 6x_3 &= -14\end{aligned}$$

$$\begin{pmatrix} 2 & -1 & 1 & | & 0 \\ 1 & 3 & -3 & | & 7 \\ -2 & -6 & 6 & | & -14 \end{pmatrix} \xrightarrow{0,1} \begin{pmatrix} 1 & 3 & -3 & | & 7 \\ 2 & -1 & 1 & | & 0 \\ -2 & -6 & 6 & | & -14 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{0,1 \\ -2R_1 \\ +2R_1}} \begin{pmatrix} 1 & 3 & -3 & | & 7 \\ 0 & -7 & 7 & | & -14 \\ 0 & 0 & 0 & | & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{0,1}$$

$h(A) = 2 = h(A') = 2$ SLR má riešenie 0,1

$h(A) = 2 < 3 = \text{počet neznámych} \Rightarrow$ sústava má ∞ veľa riešení

$$\begin{aligned}x_1 + 3x_2 - 3x_3 &= 7 & 0,1 & & 0,1 & & 0,1 \\-7x_2 + 7x_3 &= -14 & & & -7x_2 + 7t &= -14 & x_1 + 3(2 + t) - 3t = 7 \\x_3 &= t & 0,1 & & -7x_2 &= -14 - 7t & x_1 + 6 + 3t - 3t = 7 \\ & & & & x_2 &= 2 + t & x_1 = 1\end{aligned}$$

$(1, 2 + t, t)^T$ 0,1

Skupina B :

2. Vypočítajte deriváciu bez ďalších úprav

$$f(x) = \frac{\sin x}{x^4} + \operatorname{arccotg}(5x) - x^{-2} \cdot \log_3 x$$

$$f'(x) = \frac{\overset{0,1}{\cos x} \cdot \overset{0,1}{x^4} - \sin x \cdot \overset{0,2}{(4x^3)}}{\underset{0,2}{(x^4)^2}} + \frac{\overset{0,2}{-1}}{1 + (5x)^2} \cdot 5 - \left[\overset{0,1}{-2x^{-3}} \cdot (\log_3 x) + x^{-2} \cdot \overset{0,2}{\left(\frac{1}{x \ln 3}\right)} \right]$$

7. Malá písomka

Skupina C: (online): Riešte sústavu lineárnych rovníc pomocou GEM.

$$2x_1 + x_2 + 3x_3 + x_4 = 1$$

$$-x_1 + x_2 - 3x_3 + x_4 = 4$$

$$2x_1 + 4x_2 + 6x_3 + 2x_4 = 2$$

$$x_1 - x_2 + 3x_3 - x_4 = 0$$

0,1

$$\left(\begin{array}{cccc|c} 2 & 1 & 3 & 1 & 1 \\ -1 & 1 & -3 & 1 & 4 \\ 2 & 4 & 6 & 2 & 2 \\ 1 & -1 & 3 & -1 & 0 \end{array} \right) \begin{array}{l} \leftarrow \\ \leftarrow \end{array} \sim \left(\begin{array}{cccc|c} -1 & 1 & -3 & 1 & 4 \\ 2 & 1 & 3 & 1 & 1 \\ 2 & 4 & 6 & 2 & 2 \\ 1 & -1 & 3 & -1 & 0 \end{array} \right) \begin{array}{l} +2R_1 \\ +2R_1 \\ +R_1 \end{array} \sim \left(\begin{array}{cccc|c} -1 & 1 & -3 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & -3 & 3 & 9 \\ 0 & 6 & 0 & 4 & 10 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 4 \end{array} \right) -2R_2$$

0,1

0,1

0,1

0,1

0,1

0,1

$$\sim \left(\begin{array}{cccc|c} -1 & 1 & -3 & 1 & 4 \\ 0 & 3 & -3 & 3 & 9 \\ 0 & 0 & 6 & -2 & -8 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 4 \end{array} \right) \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array}$$

0,1

$h(A) = 3$ $h(A') = 4$ 0,2

$h(A) \neq h(A') \Rightarrow$ sústava nemá riešenie   0,1